

Pfv.II.21.311/2015/4.

A Kúria a felperesnek az alperes ellen gyermektartásdíj leszállítása iránt az Encsi Járásbíróság előtt 1.P.20.211/2014. számon megindított és a Miskolci Törvényszék 1.Pf.20.199/2015/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős határozat ellen felperes részéről 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket, valamint az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint a peres felek házasságát a bíróság 2013. november 6-án felbontotta. Az eljárás során a felek a bíróság jogerős végzésével jóváhagyott egyezséget kötöttek a gyermekelhelyezésről és a kapcsolattartás szabályozásáról. Eszerint a házasságukból született R. és L. utónevű gyermekeik jelen per alperesénél kerültek elhelyezésre. Jelen per felperese az egyezségben foglalt rend szerint jogosult gyermekeivel a kapcsolattartásra.

Megállapodás hiányában ugyanakkor a bíróság a házassági perben hozott, 2014. március 11-én jogerőre emelkedett ítéletével kötelezte a felperest, hogy 2012. június 1-től kezdődően a R. utónevű gyermeke tartására havi 25.000 forint, míg L. utónevű gyermeke tartására havi 30.000 forint, határozott összegű gyermektartásdíjat fizessen meg. A bíróság kötelezte felperest, hogy 2013. december 1-től a folyamatos gyermektartásdíjon felül havi 40.000 forintos részletekben fizessen meg alperesnek 459.000 forint gyermektartásdíj hátralékot is.

A házassági perben hozott ítélet időszakában felperes két gazdasági társaság többségi tulajdonával rendelkezett; az egyik a R. Kft., melynek főtevékenysége a ruházati kiskereskedelem volt. A felperes ebben a cégben ügyvezetői munkakört töltött be. E tevékenységével összefüggésben a 2011-es évben havi nettó 77.550 forint, 2012-ben havi nettó 83.430 forint, 2013-ban pedig havi nettó 88.065 forint munkabér-jellegű jövedelmet kapott.

A felperes másik cége a - szintén ruházati kiskereskedelemmel foglalkozó - SZ. Kft. volt. A társaság az ítélet meghozatalakor semmiféle érdemi gazdasági tevékenységet nem végzett. A felperes 2011 és 2013 között a cégből osztalékban nem részesült.

A felperes a házassági per alatt négy ingatlan kizárólagos tulajdonával is rendelkezett. Az E., P. út 8. szám alatti ingatlant 1996-ban vásárolta, a felépítmény 4/5 részét a felperestől bérelve a R. Kft. használta üzletnek, míg az ingatlan hátsó részében a felperes élt életvitelszerűen. Az E., R. út 11. szám alatti 130 nm-es ingatlan az ingatlannyilvántartás szerint lakóház, vendéglő megnevezésű üzlet, ítélethozatalkori értéke 5.000.000 forint volt. Az E., H. u. 50. szám alatti 160 nm-es családi házas ingatlant még a felperes szülei vásárolták, tárolási célzattal. Itt az ház megvásárlása óta nem lakott senki, ennek a forgalmi értéke az ítélethozatalakor 7.000.000 forint volt. Az E., Sz. utca 7. szám alatti 200 nm-es lakást a felperes a szüleitől örökölte 2010-ben, a forgalmi értéke az ítélet meghozatalakor 9.000.000 forint volt.

A házassági per ideje alatt az alperes rehabilitációs járulékra volt jogosult, melynek összege 60.000 és 80.000 forint között ingadozott. A saját jogcímen felvett juttatáson kívül a gyermekek után családi pótlékra volt jogosult, ennek az összege 2011 novemberétől havonta 40.700 forint volt. Az alperes L. utónevű, tartósan beteg gyermekére tekintettel gyermekgondozási segélyt is kapott, melynek havi összege 25.600 forint volt.

A házassági perben hozott jogerős ítélet indokolása rögzítette, hogy a bíróság a gyermektartásdíj mértékének megállapításánál a gyerekek szükségletein kívül figyelemmel volt arra, miszerint a felperes a formálisan kimutatható jövedelmétől eltérően ténylegesen

magasabb összegű jövedelemmel rendelkezett, illetve a vagyoni helyzete kedvezőbb volt mint amennyit a résztulajdonát képező cége működésével kapcsolatban láttatni igyekezett. A bíróság indokoltnak tartotta a két gyermek megkülönböztetését a megítélt tartásdíj összezszerűsége tekintetében.

A felperes a házassági perben hozott jogerős határozatban foglalt tartásdíj fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért 2014. április 18-án végrehajtási lap kiállítását kérelmezte az alperes, és ennek keretében 2012. június 1. napjától 2014. április 15-ig terjedő időszakra gyermektartásdíj hátralék címén 621.000 forint megfizetésére kérte kötelezni felperest, míg 2011. május 1. napjától a folyamatos gyermektartásdíj behajtását kérte a végrehajtótól. A végrehajtási eljárás során a végrehajtó a felperes nevében bejegyzett két gazdasági társaságban lévő üzletrészsére végrehajtási jogot jegyzett be, ennek megtörténtét követően a felperes megfizetett a végrehajtónak egy összegben 819.490 forintot, és az alperes jogi képviselőnek összesen 64.000 forint munkadíjat.

A házassági per jogerős befejezését követően a felperes feltárt körülményeiben annyi változás történt, hogy élettársi kapcsolatot létesített, mely kapcsolatából 2014. május 22-én megszületett H. D. nevű gyermeke. A felperes és élettársa a nyári időszakban E.-n, a Sz. utcai ingatlanban éltek, majd - a megélhetési költség csökkentése céljából - az őszi időszakban átköltöztek a felperes Pe. utcai ingatlanába.

Az alperes körülményiben a jogerős ítéletet követően annyi változás történt, hogy a L. utónevű gyermeke a 10. életévének betöltésére tekintettel már nem jogosult gyermekgondozási segélyre, és saját jogán kapott rehabilitációs járadékának havi összege - jogszabályváltozás miatt - 83.730 forintra emelkedett.

A felperes 2014. június 27-én új keresetet terjesztett elő, melyben a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének a leszállítását kérte 2014. május 23. napjától kezdődően, gyermekenként havonta 14.000 forint határozott összegre. Arra hivatkozott, hogy élettársi kapcsolatából egy újabb gyermeke született, akiről a másik két gyermekével egy sorban köteles gondoskodni. A harmadik gyermeke megszületésével a gyermektartásdíj meghatározásának alapjául szolgáló

körülményekben lényeges változás következett be, miközben jövedelme semmit nem változott, ezért indokolt a gyermektartásdíj mértékének a csökkentése. Előadta, hogy annak ellenére, hogy a jövedelme a minimálbér volt, és nem részesült osztalékban, az eljáró bíróságok a korábbi perben a havi jövedelme becsült összegét 125.000 forintban határozták meg, így a havi bruttó 125.000 forint

figyelembevételével, melynek nettó összege 81.875 forint, a jövedelmének több mint 50%-át kell immár három gyermeke tartására fordítania. E számítás figyelembevételével a jövedelme alapján egy gyermekre havonta 13.860 forint jut, így kérte a tartásdíj mértékének a leszállítását az alperessel közös két gyermeke tekintetében.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mert a felperes jövedelmi-vagyoni helyzete nem indokolja a gyermektartásdíj mértékének a leszállítását. Az álláspontja szerint a bíróság jogerős ítéletével megállapított gyermektartásdíj mértéke egyáltalán nem tekinthető eltúlzottnak, még akkor sem, ha felperesnek újabb gyermeke született. Hivatkozott arra is, hogy a házassági perben eljáró bíróságok nem havi 125.000 forint alapul vételével állapították meg a gyermektartásdíj mértékét. Kérte, hogy a bíróság vegye figyelembe azt is, hogy a felperessel szemben folyamatban volt végrehajtási eljárás során a felperes egyik napról a másik napra közel 1.000.000 forintot fizetett meg a bírósági végrehajtónak, amely szintén kétségesé teszi a kereset megalapozottságát. Álláspontja szerint amennyiben ezt az összeget a felperes esetlegesen kölcsönből rendezte, mindenképp számolnia kellett azzal, hogy annak visszafizetése mellett a gyermekei tartásáról is gondoskodnia kell.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és a perköltség megfizetésére kötelezte, mivel álláspontja szerint a tartásdíj-leszállítás feltételei nem voltak megállapíthatóak.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben a gyermektartásdíj megváltozását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a R. utónevű gyermek tekintetében havi 20.000 forintra, a L. utónevű gyermeke vonatkozásában pedig havi 22.500 forintra szállítsa le a tartásdíjat.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta. Rendelkezett a másodfokú eljárással felmerülő perköltség viseléséről.

A gyermektartásdíj leszállítása iránti perben megállapított tényállás alapján a perben eljáró bíróságok - egyezően - arra az álláspontra jutottak, hogy a gyermektartásdíj mértékét meghatározó ítélet jogerőre emelkedését követően a felperes körülményeiben történt azon változás, hogy harmadik gyermeke született, önmagában nem indokolta a jogerős ítélettel meghatározott tartásdíj

mértékének a leszállítását. A tartásdíj leszállítása iránti perben a felperes nem bizonyította, hogy a tartás általa történő változatlan teljesítése a harmadik gyermeke megszületését követően meghaladná a nettó jövedelme fele összegét, a saját, illetve a háztartásában nevelkedő gyermek megélhetését veszélyeztetné.

A másodfokú bíróság ítéletében kiemelte, hogy a korábbi, a gyermektartásdíj mértékét megállapító alapperben hozott ítéletnek az volt az alapja, hogy a felperes a valós anyagi körülményeit nem tárta fel, ugyanakkor az általa előadottakhoz képest lényegesen jobb anyagi körülményei megállapíthatóak voltak. Az eljáró bíróságok nem azt állapították meg, hogy felperes nettó 125.000 forint jövedelemmel rendelkezett, hanem abból indultak ki, hogy a valós jövedelmi viszonyait a felperes eltitkolta, de a peradatokból megállapíthatóan az általa hivatkozottakhoz képest lényegesen magasabb jövedelemmel rendelkezett, a megítélt tartásdíj ezért legalább 125.000 forint jövedelmet feltételez. A bíróság a tartásdíj leszállítása iránti perben is ezt tekintette irányadónak.

A másodfokú bíróság rögzítette, hogy a Csjt. hatályon kívül helyezését követően a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) és ezen belül a Családjogi könyv (Csjk.) hatálybalépésével abban nem történt változás, hogy a családjogi jogviszonyokban a gyermek érdekei és jogai fokozott védelmének szem előtt tartásával kell továbbra is eljárni [1. § (1) bekezdés].

A Ptk. 4:215. § (1) bekezdése alapján a kiskorú gyermek tartására a szülő a saját szükséges tartásának korlátozásával is köteles.

A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy miután felperes folyamatosan arra hivatkozott, miszerint az alperessel közös kiskorú gyermekei tartáshoz szükséges összeget nem képes megfizetni, a felperestől elvárható volt, hogy anyagi viszonyait számba vegye, amikor az élettársi kapcsolatából újabb gyermeket vállalt, mert előre kellett látnia, hogy a tartás alapjául szolgáló körülményei hogyan alakulnak. Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy felperes tényleges vagyoni körülményei jóval meghaladják az általa az adó- és járulékfizetési kötelezettség alapjaként bevallott minimálbér összegét.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte mindkét bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen a felperes gyermektartásdíj leszállítása iránti keresetének helyt adó határozat meghozatalát. Másodlagosan kérte, hogy a Kúria az első- és másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítsa.

A felülvizsgálati kérelem kifejtett indokai szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 4:200. §-át, a Ptk. 4:201. § (1) bekezdését, a

Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pontját, a Ptk. 4:218. § (4) bekezdését, mert nem vette figyelembe, hogy az újonnan született gyermeke a korábban született gyermekeivel egy sorban jogosult a tartásra, tehát a felperes valamennyi gyermekét egy sorban köteles tartani. A bíróság szintén nem vette figyelembe az alperesnek juttatott, a gyermekek után járó támogatásokat, és azt, hogy a házassági perben a bíróság felperes jövedelmét 125.000 forintra becsülte. A felperes hivatkozott arra is, hogy a másodfokú bíróság az újabb gyermekvállalással kapcsolatban a felperestől elvárható magatartással kapcsolatban kifejetett álláspontja ellenkezik a Csjk. szellemével és a társadalmi felfogással, és sérti a Ptk. 4:210. § (1) bekezdésében írtakat. Nem várható el felperestől, hogy egy sikertelen házassága után ne alapítson újabb családot.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartásra irányult, annak helyes ténybeli és jogi indokai alapján.

A perben eljáró bíróságok a jogszabálynak és a bírói gyakorlatnak megfelelően jártak el akkor, amikor a felek vagyoni és életkörülményeinek vizsgálata során a formálisan kimutathatótól eltérő jövedelmi viszonyok alapján állapították meg a gyermektartásdíj mértékét.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Ptk. 4:210. § (1) bekezdés első fordulata szerint, ha a felek megállapodásán vagy a bíróság ítéletén alapuló tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben olyan változás következett be, hogy a tartás változatlan teljesítése valamelyik fél lényeges jogi érdekét sérti, a tartás mértékének vagy szolgáltatása módjának megváltoztatását lehet kérni.

A perbeli adatok szerint a gyermektartásdíjat megállapító jogerős ítélet meghozatalát követő rövid időszakban az a lényeges változás következett be, hogy felperesnek élettársi kapcsolatából újabb gyermeke született. A felek személyi és jövedelmi, vagyoni körülményeiben egyéb jelentős változás nem történt.

A felperes tartási kötelezettségét a bíróság a bontóperben nem a kimutatott jövedelem alapján, hanem annál magasabb bevétel figyelembevételével, mérlegeléssel állapította meg, tekintettel a valós vagyoni helyzetére. A felperes a gyermektartásdíj leszállítása iránti perben pedig úgy nyilatkozott, hogy a jövedelmi helyzetében változás nem következett be.

Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a perben a felperes nem bizonyította, hogy a harmadik gyermeke megszületésére tekintettel az őt terhelő tartási kötelezettség mértéke meghaladja a nettó jövedelmének a fele összegét, és ez lényeges jogi érdekét

sérti.

A változatlanul helytálló bírósági gyakorlat szerint az évekkel korábban megállapított, határozott összegű gyermektartásdíj leszállítását nem indokolja önmagában az, hogy a kötelezettnek újabb házasságából gyermeke született (Kúria Pfv.II.20.009/2008/3.).

A Kúria osztotta a jogerős ítélet azon álláspontját, hogy a felperes a megállapított tényállás alapján a teljes körűen fel nem tárt jövedelmi helyzete és vagyoni viszonyai alapján továbbra is képes a terhére megállapított gyermektartásdíj megfizetésre. Változatlanul életszerűtlen, hogy az ügyvezetői teendőket ellátó tulajdonos hasonló jövedelmet élvezzen, mint a társaság által foglalkoztatott munkavállaló. A felperes által fizetendő tartásdíj - figyelemmel a perbeli gyermekek életkorára, köztudomású költségeire - nem tekinthető eltúlzottnak, az továbbra is szükséges a gyermekek ellátásához, tekintettel arra is, hogy az alperes jövedelmi, vagyoni körülményeiben pozitív változás nem következett be.

A perben eljáró első- és másodfokú bíróság nem sértette meg a Ptk. 4:200. §-át, és a 4:201. § (1) bekezdését, mivel a megállapított tényállás szerint az újabb gyermeke tartásáról jövedelmi és vagyoni helyzete alapján a felperes megfelelő színvonalon képes gondoskodni. Indokolt esetben pedig lehetősége van arra is, hogy a gazdasági társaságból származó bevétele mellett a használatán kívüli ingatlanai hasznosításából is bevételhez jusson, kiegészítve cégéből származó bevételét.

A felperes alaptalanul hivatkozott az alperessel közös gyermekei után járó támogatás figyelemmel kívül hagyására, mert a megállapított tényállás, mely a tartásdíj megváltoztatása iránti jogerős ítélet alapját képezte, rögzítette, hogy az alperes gyermekei után milyen pénzbeli ellátásra jogosult, illetve az mennyiben változott a jogerős bontóperi ítéletet követően.

A perben mindkét bíróság kifejtette, hogy a tartásdíj leszállításánál nem a felperes „becsült” jövedelmét vette figyelembe, hanem a bontóperi ítélet azon megállapítását, hogy a felperes nem tárta fel a valós jövedelmi helyzetét (ahogyan a jelen eljárásban sem) és az általa előadottakhoz képest

lényegesen jobb anyagi körülmény volt megállapítható.

Helyesen hivatkozott ugyanakkor a felperes arra, hogy a házassága felbontását követően joga volt ahhoz, hogy új érzelmi kapcsolatot alakítson ki és újabb gyermeket vállaljon.

Az Alaptörvény L) cikke; a XVI) cikk (1) és (3) bekezdése rendelkezik a család védelméről, arról, hogy Magyarország támogatja a gyermekvállalást, továbbá arról, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni.

Az Alaptörvénnyel összhangban a Ptk. Családjogi Könyvének alapelveket tartalmazó része - a Ptk. Első Könyvében rögzített alapelveken túl - kimondja, hogy a törvény védi a házasságot és a családot, és a családi jogviszonyokban a gyermek érdeke és jogai fokozott védelemben részesülnek.

A hivatkozott jogszabályok alapján a gyermekvállalás alapvető emberi jog. A gyermek joga pedig, hogy a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelmet és gondoskodást megkapja. A magánszférában a védelem és a gondoskodás joga, valamint kötelezettsége elsődlegesen a szülőket illeti meg, illetve terheli. Ennek alapján a szülő felelőssége, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközeit esetenként saját szükséges tartásának korlátozásával is megossza a tartásra szoruló kiskorú gyermekei között. Ennek hiányában a szülő az államtól igényelhet a gyermekek megfelelő gondozásához támogatást.

Jelen perben felperes nem bizonyította, hogy a három, egy sorban tartásra jogosult gyermeke megfelelő tartására a szükséges anyagi fedezet nem áll rendelkezésre, illetve a gyermekei tartására kifizetendő tartásdíj összeg a valós jövedelmének 50%-át meghaladja.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján - indokolásának fenti pontosításával - hatályban fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem volt eredményes, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint őt kötelezte a Kúria alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére ÁFA mentesen. A tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték megfizetésére történő felperesi kötelezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján

ugyancsak a felperest terheli, 150.000 forint felülvizsgálati pertárgyérték figyelembevételével.

Budapest, 2016. március 8.

Dr. Makai Katalin s.k. a tanács elnöke, Madarasné dr. Molnár
Gizella s.k. előadó bíró, dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő